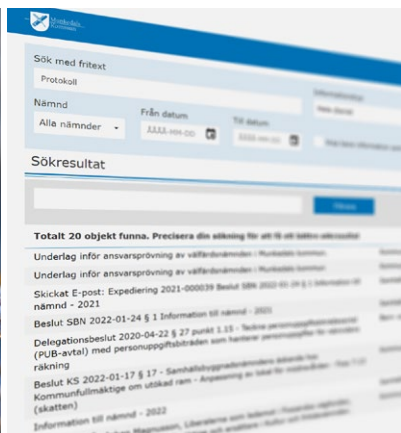
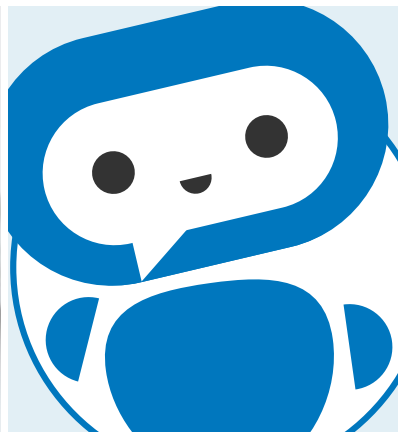

MUNKEDAL

Information från Munkedals kommun

.....
Nummer 9 • Februari 2022
.....

2022 - ett nytt år och ett valår

Ylva Morén, kommundirektör

Vi har nu passerat två år med en pandemi som påverkat hela vårt samhälle. Denna vinter, med rekordstor smittspridning, har återigen satt oss på prov med många sjuka och stor sjukfrånvaro. Förhoppningsvis blir 2022 året då covid-19 släpper sitt hårda grepp om vår tillvaro.

Jag vill återigen rikta ett stort och varmt tack till alla er som kämpat på under tuffa omständigheter - och jag vill även uppmana alla att följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer kring vaccinationer.

2022 är även ett valår. Förra året firade svensk demokrati 100 år - och i januari 1922 intog de första kvinnliga ledamöterna sina platser i riksdagen. I år finns det nu återigen möjlighet för dig som är röstberättigad att påverka vår gemensamma framtid på nationell, regional och kommunal nivå. Det är din demokratiska rättighet och en fin möjlighet att ta tillvara.

Det preliminära resultatet för kommunen 2021 landar på 34,8 miljoner kr, vilket förstärker trenden av positiva resultat under flera år i rad. Kommunen har även investerat 81,9 miljoner kr under förra året i skolreningar och byggnationer - och vi har flera nya byggprojekt även kommande år.

Ibland hör jag frågor om varför kommunerna behöver effektivisera, när det samtidigt påvisas positiva resultat.

Positiva resultat är en förutsättning för att kunna hantera ett ökande behov av kommunal service och ökade investeringar i bland annat skola och vård - samtidigt som befolkningsutvecklingen i Sverige medför en minskade andel människor i arbetsför ålder. I framtiden behöver alltså färre ta hand om fler.

Vi måste därför hitta olika sätt att bli mer effektiva och att arbeta smartare. Effektivisering behöver inte innebära att minska andelen pengar. Det kan tvärtom röra sig om ny teknik, prioriteringar, bättre hantering av tid och resurser eller ökad självservice.

Ibland tänker jag i det lilla, på hur min smartphone har effektiviserat mitt liv. I den ryms teknik, information och kommunikationsmöjligheter som i början av 2000-talet skulle krävt lastbilsflak av prylar, datorer, böcker och utrustning. Att med hjälp av mobilen boka biljetter, se på nyheterna, ha videosamtal med vänner eller filma en solnedgång - är idag en del av vardagen.

Jag säger inte att våra smartphones eller annan ny teknik enbart skapar positiva effekter - men vi behöver fortsätta utforska nya möjligheter och bli bättre på att hantera teknik och digitala hjälpmedel, på ett balanserat och positivt sätt - för oss alla.

Ylva Morén

Som för övrigt ...

... brukar balansera natur och teknik med en löprunda i skog och mark - och favoritmusiken i mobillurarna.

- 04 – Markanvisningstävling Vadholmen
- 05 – Biotoprestaurering i Örekilsälven
- 06 – Lärande och nyfikenhet på förskolorna
- 08 – Kommunens resultat 2021
- 09 – Kommunens intäkter och kostnader
- 10 – Vård- och omsorgscollege
- 12 – Tovertafelbord på demensboendet
- 13 – Chattroboten Kommun-Kim
- 14 – Förskoleklass - en bro till grundskolan
- 16 – Passersystem införs på återvinningscentralen
- 18 – Byggprojekt skolor och förskolor
- 20 – Nytt garage på Ung Fritid
- 21 – Sök kommunhandlingar via webben
- 22 – Munkedalsslöjd håller traditioner vid liv
- 23 – Mobil företagsarena
- 24 – Motverka ungas narkotikaanvändande

Om tidningen

Informationstidningen produceras av Munkedals kommun i syfte att ge invånarna mer kunskap och bättre insyn i kommunens arbete. Tidningen ges ut tre gånger om året till alla hushåll i kommunen och finns även tillgänglig i PDF-format via kommunens webbplats. Vi reserverar oss för eventuella skrivfel.

Produktion och layout

Munkedals kommun
Kommunikatör

Digital version

Du kan även ta del av informationstidningen i PDF-format på webbplatsen www.munkedal.se

Foto

Erland Pålsson: omslag, sida 2, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 25, 28

Shutterstock: omslag, sida 25

Ingemar Pettersson: omslag

Pixabay: sida 25

Semrén och Månsson: sida 4

Ulrika Larsson: sida 24

Tryck

Risbergs

Papper: Munken Polar

Synpunkter

Har du tankar och synpunkter om informationstidningen?

Skicka e-post till kommun@munkedal.se eller ring Medborgarcentrum, telefon 0524-180 00.

Illustration ur det vinnande bidraget i markanvisningstävlingen för Vadholmen.

Vinnare utsedd i markanvisningstävlingen för **LÄGENHETER PÅ VADHOLMEN**

I december utsåg Munkedals kommun Brixly AB som vinnare i markanvisningstävlingen för området Vadholmen vid Örekilsparken i Munkedal. Det vinnande bidraget innefattar fyra huskroppar med träfasad och sammanlagt 59 lägenheter, där merparten är 2:or, 3:or och 4:or med kök och balkong. Utemiljön är planerad för odling, orangeri och växtlighet samt mötesplatser som lekplatser, utegym och grillplatser.

– Vi är väldigt glada över tilldelningen och ser fram emot att få bidra till utvecklingen tillsammans med Munkedals kommun, säger Elin Andersson, affärs- och projektutvecklingschef på Brixly AB.

Den planerade byggnationen på Vadholmen av 100-talet lägenheter är indelad i tre områden och etapper, där nu en markanvisningstävling har genomförts för område 2.

– Vi ser att det vinnande förslaget uppfyller många av de önskemål som identifierades i den enkät för

allmänheten som genomfördes i våras, säger Elisabeth Linderöth, samhällsbyggnadschef i Munkedals kommun. Vår ambition är att skriva köpeavtal med Brixly i närtid, handlägga bygglov under 2022 och ge klartecken för byggstart 2023 med inflyttning 2024, om allt löper på.

Detaljplanen eller markanvisningstävlingen styr inte om lägenheterna blir hyresrätter eller bostadsrätter – utan blir en fråga för byggherren att avgöra.

Efter beslut i kommunfullmäktige undersöker det kommunala bostadsbolaget Munkbo förutsättningar för bolaget att bygga på område 1.

Tidplan för område 3 är inte fastställd i nuläget, utan kommer att aktualiseras utefter efterfrågan och behov.

Margareta Svensson-Hjorth berättar om den planerade biotoprestaureringen i Örekilsälven.

Nu planeras en biotoprestaurering i ÖREKILSÄLVEN

Med stöd av Länsstyrelsen planerar Munkedals kommun en biotoprestaurering i Örekilsälven. En biotop betecknar en avgränsad naturtyp där vissa växt- eller djursamhällen hör hemma. Genom att återställa Örekilsälvens naturliga utseende så mycket som möjligt, kan man stärka laxbeståndet, den biologiska mångfalden och vattnets ekologiska status.

Örekilsälven är västkustens största vattendrag norr om Göta älv. Enligt Länsstyrelsen har vattensystemet betydande naturvärden med utpekade Natura-2000 områden, naturreservat, riksintressen och artskydd. Örekilsälven har ett mycket värdefullt bestånd av atlantlax. Älven utgör även livsmiljö för andra värdefulla fiskarter som ål, havsnejonöga, färna och havsöring.

Nu planeras en biotoprestaurering i Örekilsälven under de kommande åren. Restaureringen kan innebära att återföra bortrensade stenar och block till åfåran, öppna upp igenstängda sidofårar och skapa förutsättningar för vegetation på erosionsskydden.

Margareta Svensson-Hjorth, enhetschef kultur och fritid, är med och samordnar projektet från kommunens sida.

– Vi befinner oss just nu i ett planeringsstadium, där vi med hjälp av finansiering via Länsstyrelsen under våren arbetar med ansökningar, tillståndsprövningar och vidare finansiering av projektet, berättar Margareta Svensson-Hjorth. Min förhoppning är att de konkreta åtgärderna i älven ska kunna inledas efter sommaren.

Restaureringen planeras innefatta olika områden från utloppet vid Kärsjön ner till utloppet i Saltkällefjorden.

– Vi behöver vara försiktiga under restaureringsarbetet för att inte störa befintlig flora och fauna för mycket - och åtgärderna kommer att pågå under flera år framåt, avslutar Margareta Svensson-Hjorth.

Kontakta Margareta Svensson-Hjorth vid frågor om projektet - via e-post: margareta.svenssonhjorth@munkedal.se eller via kommunens telefonväxel.

Utomhusaktivitet för 5-årsgruppen på Önnebacka förskola.

Barnens lärande och nyfikenhet i centrum på

KOMMUNENS FÖRSKOLOR

På kommunens nio förskolor finns cirka 500 barn i åldrarna 1–5 år inskrivna på 31 avdelningar. Här arbetar dagligen runt 90 förskollärare, barnskötare, timvikarier och rektorer med att stimulera barnens nyfikenhet och lust på lärande utefter ålder och förutsättningar. Utifrån förskolans läroplan integreras lärandet i lek och aktiviteter som främjar allt ifrån motorik och socialt samspel, till språkutveckling och inre trygghet.

I dagsläget finns totalt nio förskolor i Munkedals kommun - åtta kommunala förskolor samt en förskola i privat regi.

Helena Karlsson, rektor för Önnebacka förskola med sju avdelningar, tycker att förskolans betydelse för barnens utveckling har förstärkts under de senaste åren.

– Förskolan har en jätteviktig roll i att lägga grunden för barnens livslånga lärande utifrån läroplanen, berättar Helena Karlsson. Vi arbetar för att verksamheten

ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn, utifrån en pedagogik där omsorg, socialt samspel och lärande bildar en helhet.

En rektor leder och samordnar det pedagogiska arbetet på förskolan, som handlar om att nå de mål som finns beskrivna i förskolans läroplan. Arbetet i förskolan sker i tät samverkan med barnen och deras vårdnadshavare.

– Vi arbetar utifrån ett systematiskt kvalitetsarbete, där vi utifrån planering, genomförande och ständiga förbättringar arbetar med att skapa bra förutsättningar, utifrån både barngruppens och det enskilda barnets behov, förklarar Helena Karlsson.

Flera avdelningar och yrkesroller

En förskola är ofta indelad i flera avdelningar, där vanligen två förskollärare och en barnskötare bildar ett arbetslag som ansvarar för respektive avdelnings planering och dagliga verksamhet.

Helena Karlsson är rektor på Önnebacka förskola.

På förskolorna finns dokumentationsväggar för aktuella ämnen.

Catarina pratar färg och form med barnen.

Rosita, Ann-Sofie och Amanda planerar veckans verksamhet.

Förskolelärare ansvarar för undervisningen av barnen i samverkan med arbetslaget och är även ansvarig för att planering och dokumentation genomförs i linje med läroplan och det systematiska kvalitetsarbetet. Man arbetar även med kartläggningar på gruppnivå kring vad barnen tycker om och är intresserade av för att kunna skapa rolig och engagerande undervisning utifrån barnens förutsättningar och behov.

Barnskötarna är en viktig del av arbetslaget och arbetar i tätt samarbete med förskollärarna kring bland annat planering, undervisning och dokumentation.

– Dokumentationen är jätteviktig för att arbetslaget ska kunna följa barnens utveckling och lärande, men också för att analysera och utvärdera utbildningens kvalitet, säger Helena Karlsson.

När ordinarie personal har sjukfrånvaro kan även timvikarier med lämplig bakgrund hoppa in som ersättare.

– Sedan är samspelet med föräldrarna jätteviktigt, berättar Helena Karlsson, förutom utvecklingssamtal och föräldramöten, är den dagliga avstämningen vid lämning och hämtning guld värd. Barnens nyfikenhet och lärande börjar hos oss på förskolan, och det är tillsammans som vi vuxna kan skapa förutsättningar som barnen har gott av - hela livet.

Yrkesroller i förskolan

- **Förskollärare**
Lämplig utbildning är Förskollärare på läroprogrammet inom högskolan, samt förskollärläggning.
- **Barnskötare**
Lämplig utbildning kan vara Barn- och fritidsprogrammet på gymnasieskolan (3 år) eller via Komvux.
- **Timvikarie**
Lämplig utbildning är gymnasieexamen.
- **Rektor förskola**
Lämplig utbildning är förskollärare, kompletterat med rektorutbildning.

Kommundirektör Ylva Morén berättar om kommunens preliminära resultat för 2021.

Kommunens resultat 2021

- *Positivt resultat på 34,8 miljoner kr*

Kommunens preliminära resultat för 2021 uppgår till 34,8 miljoner kr, att jämföra med budgeterat resultat på 14,4 miljoner kr. Resultatet stärker kommunens ekonomi och underlättar för kommunen att klara kommande utmaningar med stora investeringar inom skola och äldreomsorg. Årets resultat ligger i linje med de senaste årens positiva trend för Munkedals kommun.

– Resultatet ligger klart över budget och visar på en god ekonomisk balans i kommunen som helhet, berättar kommundirektör Ylva Morén. Även detta år har varit präglad av pandemin, vilket påverkat stora delar av verksamheterna och inneburit extra kostnader för kommunen. Dessa kostnader bärs dock upp av en positiv utveckling för skatteintäkter samt generella statsbidrag.

Under 2021 uppgick investeringarna till 81,9 miljoner kr, vilket är en ökning jämfört med tidigare år. Bland annat har det investerats i en ny bollhall på Kungsmark, ombyggnad och renovering av Hedekas skola, ombyggnation av fastigheter på Utvecklingscentrum Munkedal i Dingle, samt exploatering på Vadholmen.

Även kommande år står kommunen inför stora investeringar kring förskolor, skolor och äldreboende. Det innebär att kommunen kommer behöva låna mer pengar för finansieringen. Positiva resultat förbättrar möjligheterna till bra lånevillkor.

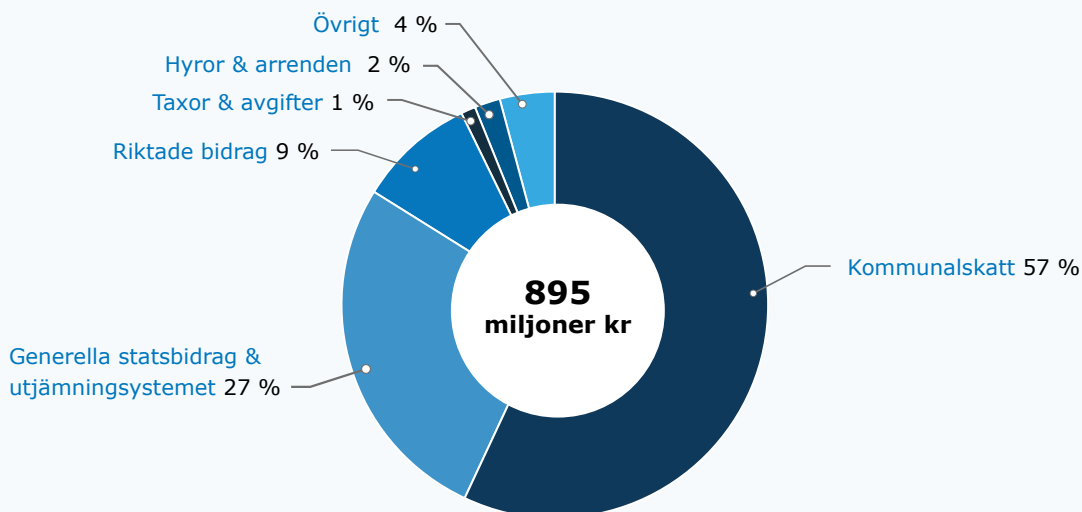
– Det starka resultatet innebär att vi står bättre rustade inför de utmaningar som kommunen står inför kommande år, säger Ylva Morén. Det gäller dock att ha en fortsatt kontroll på kostnadsutvecklingen även framåt och fortsätta arbeta med effektivisering i verksamheterna via exempelvis digitalisering och nya arbetsmetoder.

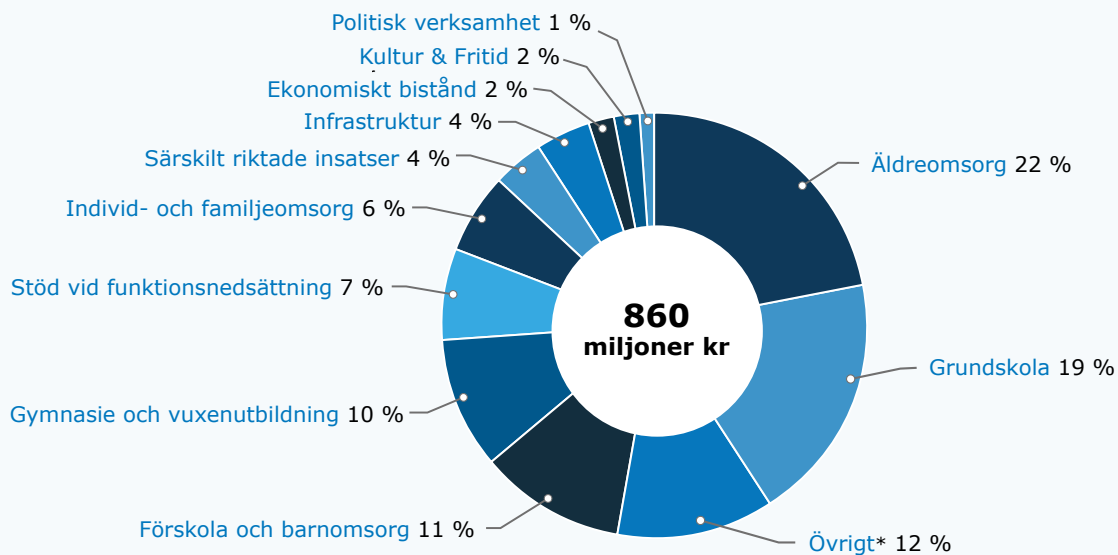
Intäkter och kostnader

Intäkter och kostnader nedan redovisas utifrån ett preliminärt bokslut.

Intäkter - Munkedals kommun 2021

Kostnader - Munkedals kommun 2021

* Pensionskostnader, kommunstyrelsens förvaltning, löneenhet, lokavård, markinköp, vissa gemensamma lokaler med mera.

Johanna Eklöf, chef för välfärdsförvaltningen och ordförande i den lokala styrgruppen för Vård- och omsorgscollege.

Certifiering av utbildningar ger kvalitetsstämpel via **Vård- och omsorgscollege**

Vård- och omsorgscollege är en nationell förening som certifierar samverkan mellan arbetsgivare, fackliga organisationer och utbildningsanordnare. Föreningen skapades 2008 för att vara en drivkraft i kompetensförsörjningen inom vård och omsorg. Nu arbetar Munkedals, Lysekils och Sotenäs kommuner med att certifiera sina vård- och omsorgsutbildningar inför kommande höst.

Föreningen är indelad i lokala områden. I Fyrbodalsamarbetar 14 kommuner och ett kommunalförbund med Västra Götalandsregionen, fackliga organisationer och utbildningsanordnare på ungdomsgymnasium, vuxenutbildning och yrkeshögskola, för att forma relevanta utbildningar inom vård och omsorg.

Chatarina Agnulf Nyman, vård- och omsorgslärare, samordnar de tre kommunernas certifiering med hjälp av arbetsgrupper och styrgrupper.

Chatarina Agnulf Nyman
Vård- och omsorgslärare

– Våra kommuner håller en hög nivå på utbildningarna till undersköterska, där certifieringen till Vård- och omsorgscollege blir en kvalitetsstämpel som både utbildningsanordnare, arbetsgivare och fackliga organisationer står bakom, berättar Chatarina Agnulf Nyman.

Certifieringen är välkänd och efterfrågad inom vård-området, vilket är attraktivt för både studerande och arbetsgivare.

Våra kommuner håller en hög nivå på utbildningarna, där certifieringen Vård- och omsorgscollege blir en kvalitetsstämpel.

Fördel vid anställning

Johanna Eklöf, chef för välfärdförvaltningen i Munkedals kommun och ordförande i styrgruppen för Vård- och omsorgscollege i de tre kommunerna - ser många fördelar med certifieringen.

– Oavsett om utbildningen sker via exempelvis gymnasiet eller komvux, så blir certifieringen en slags garanti att utbildningarna genomförs med hög kvalitet och gemensamma bedömningskriterier, säger Johanna Eklöf. Det blir meriterande för den sökande och ger oss som arbetsgivare en extra trygghet vid nyanställningar. Via Vård- och omsorgscollege kan vi även få stöd med exempelvis utbildningar av språkombud på arbetsplatserna, med uppgift att stötta sina kollegor med språkutveckling i vardagen.

Jennifer Stigson
Facklig representant, Kommunal

I samverkan med fackliga organisationer

Jennifer Stigson, facklig representant för Kommunal i styrgruppen, ser mycket positivt på certifieringen.

– Kommunal är väldigt positiva till Vård- och omsorgscollege och har varit drivande i frågan i samverkan med arbetsgivare och utbildare. Det är mycket glädjande att vi nu går framåt mot en certifiering, säger Jennifer Stigson. En gemensam kvalitetsgrund för utbildningarna medför bland annat en ökad samsyn gällande behörighet till olika yrkestitlar.

Om Vård och omsorgscollege

Vård- och omsorgscollege, ofta förkortat VO-College, skapades 2008 för att vara en drivkraft i kompetensförsörjningen inom vård och omsorg. Genom att arbeta med utbildning och kompetensutveckling ska Vård- och omsorgscollege bidra till att det finns många med rätt kompetens som vill arbeta inom vård och omsorg, både nu och i framtiden.

Metoden som Vård- och omsorgscollege bygger på är certifierad samverkan mellan arbetsgivare, fackliga organisationer och utbildningsanordnare. Samverkan finns på regional och lokal nivå.

Det finns 22 regionala VO-College med cirka 100 tillhörande lokala VO-College.

Det är föreningen Vård- och omsorgscollege som certifierar samverkan. Föreningen drivs av fackförbundet Kommunal tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sobona - Kommunala företagens arbetsgivarorganisation, Vårdföretagarna och Fremia.

Mer information finns på webbplatsen:
vo-college.se

Tovertafelbordet stimulerar till rörelse och gemenskap. Demenssköterskan Lena Andersson visar hur en dansväst fungerar.

Digital magi på demensboendet med **TOVERTAFELBORD**

Tovertafel är ett holländskt ord som betyder magiskt bord. Med hjälp av en speciell projektor projiceras rörliga interaktiva spel ned på ett bord. Spelen kan exempelvis illustrera virvlande höstlöv eller fjärilar som reagerar på deltagarnas handrörelser. Spelen stimulerar fysisk aktivitet och gör att personer med olika stadier av demens kan minska sin passivitet och bygga gemenskap med boende, familj och personal. Äldreomsorgen har även införskaffat dansvästar, där musiken styrs av rörelser.

I november förra året var det premiär för ett nytt koncept kallat Tovertafelbord på Allégårdens demensboende. En projektor som hänger i taket projiceras interaktiva spel ned på ett vanligt bord, där boende, närstående och personal kan spela tillsammans.

– Tovertafelbordet stimulerar både sinnen och rörelser på ett glädjefyllt sätt, berättar demenssköterskan Lena Andersson. När närstående kommer på besök kan Tovertafelbordet bidra till gemensamma aktiviteter och

goda skratt. Det finns många olika spel som att mata fåglar, virvla höstlöv, interaktiva blommor med flera – och det tillkommer nya varianter löpande. När vi väl återgår till mer normala umgängesformer, så ser jag att Tovertafelbordet blir en mötesplats där äldre och yngre kan umgås och ha roligt tillsammans.

Den ökade smittriskan under vintern har medfört att användandet varit begränsat, men tanken är att även fler verksamheter ska kunna boka tid med Tovertafelbordet.

Äldreomsorgen har även nyligen införskaffat interaktiva dansvästar till flera av boendena.

– Dansvästarna, eller Joyvest som de heter, har två tillhörande rörelsesensorer som man fäster på ärmarna eller benen, förklarar Lena Andersson. När man rör på sig spelar västen dansvänlig musik och när man står stilla så tystnar musiken. Musik har en fantastisk förmåga att beröra våra sinnen och skapa lust att röra på oss.

CHATTROBOTEN KOMMUN-KIM

- Svarar på dina frågor dygnet runt

I november förra året lanserade Munkedals kommun en ny chattrobot på munkedal.se som kallas Kommun-Kim. Kommun-Kim styrs av artificiell intelligens och kan svara på enklare frågor kring kommunens verksamheter dygnet runt.

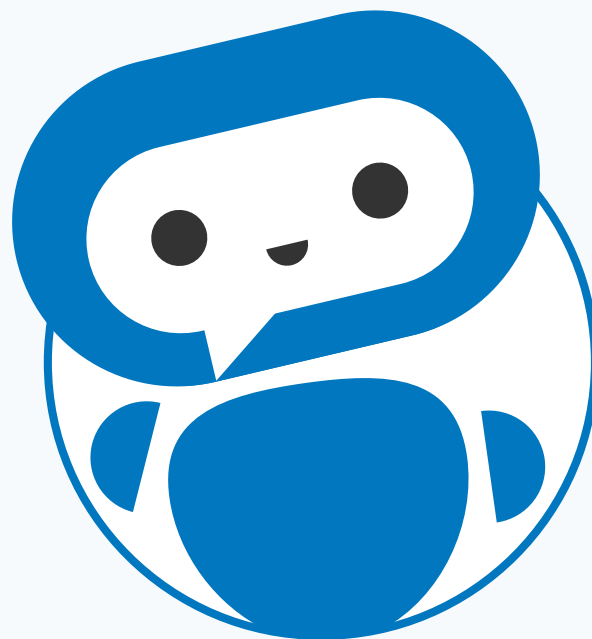
Tekniken bakom chattroboten bygger på artificiell intelligens som guidar frågeställaren med svar och hänvisningar inom olika ämnen, som exempelvis när biblioteken har öppet eller vilka läsårstider grundskolan har.

Kommun-Kim lär sig nya saker hela tiden och används idag av 16 kommuner, bland annat Uddevalla, Tjörn och Stenungsund.

Du som besökare kan ge Kommun-Kim tumme upp eller tumme ner utefter hur nöjd du är med svaren och därigenom bidra till att Kim förbättras över tid.

Kommun-Kim hittar du nere i höger hörn på webbplatsen munkedal.se - klicka på Kim för att starta en konversation.

Kommun-Kim är ett komplement till kommunens vanliga informationsvägar - och om Kim inte kan svara på en fråga är du alltid välkommen att kontakta kommunens Medborgarcentrum.

Vad är en chattrobot?

Kommun-Kim är en chattrobot, även kallad chatbot, som bygger på artificiell intelligens, ofta förkortat AI. Via en textchatt tolkar Kommun-Kim frågeställningar från besökare på munkedal.se och ger svar utifrån ett stort antal inmatade hänvisningar och svar. Tack vare den artificiella intelligensen lär sig Kommun-Kim hela tiden att bli bättre på att tolka inkomna frågor och ge relevanta svar.

Elever i förskoleklass tränar språkljud på Munkedalsskolan tillsammans med läraren Kajsa Olausson.

Förskoleklass

- Bron mellan förskola och grundskola

Förskoleklasser infördes 1998 i skolsystemet med syfte att fungera som bro mellan förskola och grundskola. Sedan 2018 är förskoleklass obligatorisk från höstterminen det år barnet fyller 6 år. Förskoleklass har en egen del i läroplanen, och ska ge eleverna förutsättningar att utvecklas i riktning mot de förväntningar som senare kommer att ställas i grundskolan. I Munkedals kommun finns förskoleklasserna i samma skolmiljö som årskurs 1-6, så att eleverna i förskoleklasserna får bekanta sig med skolan och de äldre barnen i god tid innan de själva börjar årskurs 1.

Förskoleklass är en egen skolform med egen del i läroplanen. Eleverna erbjuds en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som gynnar övergången från förskola till skola och fritidshem.

– I förskoleklass fokuserar man mycket på elevernas matematiska tänkande och språkliga medvetenhet för att kunna tillgodogöra varje barns behov av utveckling och stöd, berättar Ann-Charlotte Sernemo, avdel-

ningschef skola i Munkedals kommun. Man utgår till stor del från barnens förkunskaper och intressen, för att på ett lekfullt sätt leda dem vidare till nya kunskaper - man tränar även grundläggande förmågor som exempelvis att samarbeta i ett klassrum, hålla tider och att vänta på sin tur.

Förskoleklass i korthet

- Infördes 1998
- Obligatorisk skolform för 6-åringar sedan 2018
- Egen del i läroplanen sedan 2016
- Ska förbereda för grundskolan
- I Munkedals kommun sker undervisning i samma miljö som grundskolorna
- Finns förslag om att förskoleklass ska omvandlas till årskurs 1 i en framtida tioårig grundskola

Ann-Charlotte Sernemo
Avdelningschef skola

Viktigt steg till förbättrade skolresultat

– Det är jätteviktigt att vi redan i förskoleklass kan identifiera vilka stödåtgärder som kan behöva sättas in tidigt. Det kan handla om att komma igång med att läsa och räkna, berättar Ann-Charlotte Sernemo. God läsförmåga och språkkunskap är en förutsättning för att kunna ta till sig nya kunskaper i andra ämnen framåt. Med bättre skolresultat får vi fler behöriga elever till gymnasiet och vidare studier.

Förslag om tioårig grundskola

Förskoleklass infördes 1998 i skolsystemet och har tidigare även kallats sexårsverksamhet. Nu finns en statlig utredning framtagen som föreslår att förskoleklassen upphör som egen skolform från år 2026 och att grundskolan och motsvarande skolformer utökas med ett år till en tioårig grundskola.

– Förskoleklassen har under åren närmat sig grundskolan genom att gå från en frivillig undervisning till att få en egen läroplan och från 2018 vara obligatorisk, säger Ann-Charlotte Sernemo. I utredningen av en 10-årig grundskola, föreslås förskoleklassen bli nya årskurs 1 från år 2026.

Utredningen beskriver bland annat att elevernas skoldagar i den nya årskurs 1 även i fortsättningen ska vara fulla av lek och rörelse, men att den nya årskurs 1 ska fokusera än mer än dagens förskoleklass på att eleverna lär sig läsa, skriva och räkna.

Skolformer och barnomsorg i yngre åldrar

- **Förskola, 1–5 år**

Barn kan få avgiftsbelagd förskoleplats tidigast från ett års ålder för arbetande eller studerande föräldrar. Föräldrar som exempelvis söker arbete kan ansöka för upp till 15 timmar per vecka.

- **Allmän förskola, 3–5 år**

Från höstterminen det år barn fyller tre år har de rätt till allmän förskola om 15 timmar per vecka (525 timmar/år). Allmän förskola är avgiftsfri.

- **Dagbarnvårdare**

Pedagogisk omsorg är verksamhet som kan erbjudas som ett alternativ till förskola. I Munkedals kommun erbjuds denna verksamhet i form av dagbarnvårdare.

- **Öppen förskola**

Till öppna förskolan är alla barn mellan 0–6 år välkomna tillsammans med föräldrar eller annan vuxen. På öppna förskolan har man som vuxen själv ansvar för sitt barn.

- **Förskoleklass, 6 år**

Förskoleklass är obligatorisk för alla barn det året de fyller 6 år. Förskoleklassen är en egen skolform med egen del i läroplanen.

- **Fritidshem, 6–13 år**

Plats på fritidshem kan sökas för de barn som börjat skolan. Vistisetid på fritidshemmet beräknas utifrån föräldrars arbets- eller studietid, eller vid andra behov.

Mer information om barnomsorg och skolformer hittar du på:

munkedal.se/utbildning-och-barnomsorg

Joakim Jansson vid infarten till Hästesked återvinningscentral, där det nya passersystemet kommer att installeras.

Nytt passersystem ska förbättra hantering på **ÅTERVINNINGSCENTRALEN**

Under våren och hösten 2022 kommer kommunerna i Munkedal, Lysekil, Sotenäs och Tanum att införa passersystem på sina respektive återvinningscentraler via det gemensamt ägda miljöföretaget Rambo. Först ut är Hästesked i Munkedals kommun, där en pilotanläggning driftsätts under våren 2022. Passersystemet ska bland annat bidra till att förbättra klimatpåverkan, minska antalet obetalda besök från företag och andra kommuner, minska stöldrisker, förbättra arbetsmiljön samt förhindra trängselsituationer.

Joakim Jansson, affärsområdeschef avfallshantering på Rambo, ser att det nya passersystemet kommer att skapa fördelar för både för besökare och personal.

– Vi kommer att installera en automatiserad bom vid

infarten till återvinningscentralen, där besökare enkelt kan identifiera sig med hjälp av sitt körkort, eller via ett passerkort för de som saknar körkort, berättar Joakim Jansson. Rambos förslag är att varje enfamiljs-hushåll får 12 fria besök om året, och varje flerfamiljs-boende - exempelvis boende i lägenheter - får 8 besök om året. Vi vill även bidra till minskad klimatpåverkan, genom att öka antalet välplanerade besök till återvinningscentralen - och därmed minska antal bilresor.

Flera fördelar med passersystem

Flera kommuner i norra Bohuslän har redan infört passersystem på sina återvinningscentraler, där Uddevalla exempelvis startade upp sitt system 2014.

– Passersystemet medför bland annat att vi kan hålla bättre koll på vilka som inte har fria besök på återvinningscentralen. Det kan röra sig om företag eller besö-

kare från andra kommuner, säger Joakim Jansson. En annan fördel är att antal samtidiga fordon kan regleras, vilket minskar risken för trängsel och ger medarbetare och besökare en lugnare och tryggare miljö.

Hästeskedes återvinningscentral först ut

Under våren 2022 kommer ett första passersystem installeras på Hästeskedes återvinningscentral i Munkedals kommun som pilotanläggning. Övriga kommuner kommer att få sina passersystem installerade under hösten.

– Under hela 2022 kommer antalet kostnadsfria besök per abonnemangsgämare att vara obegränsat, berättar Joakim Jansson. Företag betalar enligt gällande prislista. Det är kommunfullmäktige i respektive kommun som kommer att ta beslut om vad som gäller antal fria besök och taxor från och med 2023.

Antalet fria besök kopplas till respektive privathushåll, där medlemmar i hushållet kan koppla ett eller fler körkort, alternativt passerkort, till hushållets abonne-

ment. Passersystemet håller sedan reda på hur många fria besök som hushållet använt, vilket även kan följas av hushållet via Rambos app eller webbplats.

– Vi är medvetna om att passersystemet kan väcka frågor kring användande och begränsningar i antal fria besök, säger Joakim Jansson. Men när vi tittar på andra kommuner som redan infört systemet så ser vi att de positiva effekterna överväger för både kommuninvånare, medarbetare och miljö. Vi kommer skicka ut information till hushållen med mer detaljerad information om passersystemet – och privatpersoner och verksamheter kan även ta del av information på Rambos webbplats eller höra av sig till vår kundservice med frågor.

När vi tittar på andra kommuner som redan infört systemet så överväger de positiva effekterna

För mer information om passersystem på återvinningscentralerna - se webbplatsen: rambo.se

Så fungerar det kommande passersystemet

- Passersystemet består av en automatisk bom vid infarten till återvinningscentralen med en kortläsarterminal.
- Bommen öppnas med antingen abonnemangsgämarens körkort eller ett passerkort som kan beställas av Rambo. Varje hushåll kan även registrera fler körkort via Rambo.
- Enfamiljshushåll får, enligt Rambos förslag till kommunfullmäktige, 12 fria besök på återvinningscentralen.
- Flerfamiljsboenden, exempelvis i lägenhets-hus, får enligt Rambos förslag till kommunfullmäktige, 8 fria besök på återvinningscentralen.
- Under 2022 kommer antalet fria besök för en- och flerfamiljshushåll vara obegränsat. Företag betalar enligt gällande prislista.
- Du som besökare kommer kunna se hur många fria besök som återstår via Rambos app eller webbplats.
- Verksamheter betalar för varje besök och använder enbart passerkort för att öppna bommen.
- Besökare från andra kommuner, eller som inte ingår i kommunens avfallsabonnemang betalar avgift för varje besök, vilket kan göras på plats vid bommen. Det gäller även om hushållets fria besök skulle ta slut.
- Passersystemet ser även till att inte för många fordon släpps in samtidigt.
- Fastställande av taxor och antal fria besök beslutas av kommunfullmäktige i respektive kommun.

Den nya bollhallen vid Kungsmarksskolan börjar ta form.

Flera byggprojekt pågår kring **Skolor och förskolor**

Renoveringar och byggprojekt kring skolor och förskolor fortsätter runt om i kommunen. Centrumskolan i Dingle, Hällevadsholmsskolan och Önnebacka förskola är klara med sina renoveringar. Nu pågår renovering och nybyggnation på Hedekas skola och Dingle förskola. Byggnationen av ny förskola på Brudås startar under våren - och den nya bollhallen vid Kungsmarksskolan börjar ta form.

Frida Olsson är projektledare på samhällsbyggnadsförvaltningen för nya förskolan på Brudås, som kommer få namnet Skogsbackens förskola - samt den nya bollhallen vid Kungsmarksskolan.

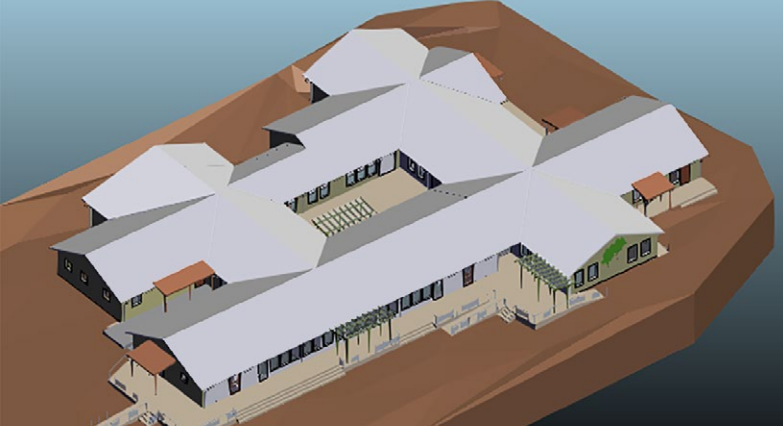
– Arbetet med den nya bollhallen löper på enligt plan. Tak och väggar är i princip på plats och bollhallen

planeras stå klar till sommaren, berättar Frida Olsson. Gällande nya förskolan på Brudås så inleds markarbetena nu i början av året - och förskolan planeras stå klar i början av sommaren 2023.

Dingle förskola påbörjas under våren

Mattias Andersson är projektledare på samhällsbyggnadsförvaltningen för byggprojekten på Dingle förskola, Hedekas skola och Inspiratörens förskola.

– Renoveringen av Hedekas skola löper på, men vi har haft oförutsedda problem med bland annat sämre markförhållanden och mer omfattande renoveringsbehov än beräknat, berättar Mattias Andersson. Kommande steg är bland annat att riva den gamla idrottshallen inför nybyggnationen av en större - och inleda arbetet med förskolans nya lokaler på området.

Översiktsskiss, tillbyggnad av Dingle förskola.

Markarbeten har påbörjats för nya förskolan på Brudås.

Renoveringen av Inspiratörens förskola är klar.

Översiktsritning, nya förskolan på Brudås.

På Dingle förskola kommer de tre befintliga avdelningarna att renoveras - och förskolan byggs även till med två nya avdelningar.

– Vi kommer även att utöka utemiljön med större lekutrymmen, där barnen har fått vara med och påverka utformningen, berättar Mattias Andersson. Under byggprojektet kommer verksamheten att flytta till tillfälliga moduler under ett års tid. Modulerna, som ska vara på plats i mars, är anpassade för förskoleverksamhet och ska hålla hög standard. Dingle förskolas nya lokaler beräknas stå klara sommaren 2023.

Inspiratörens förskola renoverad

– Inspiratörens förskola är i princip färdigrenoverad och verksamheterna har flyttat in. Det som återstår är några åtgärder för återvinningsrummet, berättar Mattias Andersson. Renoveringen har gått bättre än förväntat och vi har hållit kostnaderna under budget.

Pågående projekt

- **Dingle förskola**
Renovering och tillbyggnad.
Start våren 2022.
Klart sommaren 2023.
- **Skogsbackens förskola (Brudås)**
Nybyggnad.
Start våren 2022.
Klart sommaren 2023.
- **Hedekas skola**
Renovering och nybyggnad.
Start i början av 2021.
Klart hösten 2022.
- **Bollhall Kungsmarksskolan**
Nybyggnad.
Start hösten 2021.
Klart sommaren 2022.
- **Inspiratörens förskola**
Renovering. Klart.

Kim Nilsson och Tim Engström med fritidsledare Hanna Andersson vid Ung Fritids nyöppnade garageverksamhet.

Motorintresserade ungdomar kan nu meka i **Garaget på Ung Fritid**

Örekilsgårdens fritidsgård finns sedan ett drygt år tillbaka i nya lokaler på Bruksvägen 6 i Munkedal. Fritidsledare och ungdomar har tillsammans format fritidsgårdens aktiviteter utefter önskemål och behov, med bland annat café, e-sportrum, musikstudio och biljard. Senaste tillskottet till aktiviteterna är ett garage i där ungdomar kan meka och umgås.

- Syftet med garaget är att skapa en samlingsplats där ungdomar med motorintresse kan samlas och utföra enklare åtgärder på sina A-traktorer, mopeder eller cyklar, säger Hanna Andersson, ansvarig fritidsledare sedan december.

Garaget har plats för en till två bilar, men det kommer även att finnas en soffa och tv på plats, så att fler ungdomar kan vara med i sammanhanget. Som stöd till ungdomarna finns även motorkunnige Jonathan Olsson på plats när garaget har öppnet. Ungdomarna är även delaktiga i planeringen framåt, där de bland annat önskar aktiviteter som bilträff med grillning.

- Det är viktigt för oss med en stor bredd av aktiviteter, där vi når så många ungdomar som möjligt, berättar Hanna Andersson. Vi får bland annat bra respons på aktiviteter som att skapa egen musik i studion, diskussionsgrupper med tjejer, spelkvällar och mycket mer.

Inledningsvis kommer garaget vara öppet onsdagskvällar från kl. 17.00.

- Vi har införskaffat grundläggande verktygsuppsättning till verksamheten och tittar på om vi kan komplettera med utrustning utefter behov och önskemål, avslutar Hanna Andersson.

Du kan även följa Örekilsgården på facebook:
[facebook.com/orekilsgarden](https://www.facebook.com/orekilsgarden)
och på instagram:
[@orekilsgarden](https://www.instagram.com/orekilsgarden)

Maria Ström, registrator på Munkedals kommun, visar upp diariets nya sökfunktion via webben.

Nu kan du söka aktuella kommunhandlingar via **DIARIESÖK PÅ WEBBEN**

Ett diarium är en form av register på kommunen som används för att hålla ordning på allmänna handlingar. Munkedals kommuns huvudsakliga diarium kallas Ciceron. Administrativa avdelningen har under hösten arbetat med att införa en webbaserad sökmotor för diariet, kallat Ciceron Sök. Det innebär att alla nu har möjlighet att söka efter aktuella allmänna handlingar i diariet som registrerats från 1 januari 2022 och framåt och begära ut dem vid behov.

I diariet registreras handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev eller ansökningar. Även handlingar som upprättas av kommunen, som beslut och utredningar, läggs in i diariet. I diariet registreras både offentliga och sekretessbelagda handlingar.

– Tidigare har man fått kontakta oss registratorer på kommunen för att få information om vilka allmänna handlingar som registrerats i diariet, berättar Maria Ström. Varje vecka har vi även skickat ut listor till intressenter som politiker, media och tjänstepersoner

med en beskrivning av aktuella registrerade handlingar. Nu kan du söka efter aktuella handlingar när du vill.

Det krävs ingen särskild inloggning för att söka i diariet, utan allt finns sökbart med undantag för handlingar som med stöd av Offentlighets- och sekretesslagen är sekretessmarkerade. Man kan se de registrerade handlingarna med beskrivning, men man kommer inte åt själva innehållet i handlingen. Handlingarna får man beställa från kommunen, som innan utskick gör en sekretessprövning.

– De nya rutinerna vid registrering av sökbara handlingar startade upp nu vid årsskiftet, så det är handlingar som är registrerade i år och framåt som är sökbara, säger Maria. Du kan alltid kontakta kommunen om handlingar via e-post kommun@munkedal.se eller via kommunens telefonväxel 0524-180 00.

Direktlänk till diarietfunktionen Ciceron sök:
diariet.munkedal.se

På Gamla Bruket i Munkedal hålls traditioner vid liv, som bland annat bokbinderi, smide och vävning.

Munkedalsslöjd håller traditionerna vid liv på

GAMLA BRUKET

Redan under 1500-talet fanns kvarnar och sågar längs Munkedalsälven på platsen som idag kallas Gamla Bruket. Idag är platsen en del av Munkedals industrihistoria. För cirka 30 år sedan inledde föreningen Munkedalsslöjd en genomgripande restaurering av byggnaderna på området - och driver idag en rad verksamheter som exempelvis bokbinderi, smide och vävning. Under sommaren kan du även njuta av de populära våfflorna på föreningens café.

Gamla Bruket är en historisk plats vid pappersbruket i Munkedal. Redan på 1500-talet fanns här kvarnar och sågar längs med älven. Under 1800-talet uppfördes också den så kallade sågarbostaden som fortfarande finns belägen vid den gamla stenvälsbron. Med sitt höga branta tak ger den ett ålderdomligt intryck även om huset i övrigt genomgått en del förändringar. Under samma period fanns här även smedja, järngjuteri, vadmalstamp, färgeri och brännvinsbränneri på bruksområdet.

– Området kring Gamla Bruket är en viktig del av

Munkedals industrihistoria och jag vill mena att det är vaggan för dagens pappersbruk, säger Mikael Lindahl, ordförande i föreningen Munkedalsslöjd. Området hade på den tiden flera små vattendrag, som försåg de olika verksamheterna med vattenkraft.

För cirka 30 år sedan inledde föreningen Munkedalsslöjd en genomgripande restaurering av byggnaderna. Idag har föreningen hantverkskurser i byggnaderna vid Gamla Bruket. Det finns även en vävstuga, stickcafé och smedja. Föreningen har idag ett hundratal medlemmar.

Sommartid driver även föreningen ett café i den så kallade "Kaffestugan" med uteservering, där besökare kan njuta av de populära våfflorna.

Mer information om Munkedalsslöjd och andra föreningar hittar du via webbplatsen:
munkedal.se/foreningar

Näringslivsutvecklarna Ulrika Larsson och Clas Hedlund möter upp företagare på olika platser i kommunen.

Flexibla möten mellan näringsliv och kommun med **MOBIL FÖRETAGSARENA**

Som företagare i Munkedals kommun har du sedan tidigare möjlighet att möta kommunens näringslivsutvecklare via företagsbesök, frukostmöten, kvällsevenemang med mera. Sedan i höst finns nu även en ny mobil företagsarena, där näringslivsutvecklarna åker ut till olika platser i kommunen för att möta näringslivet och diskutera olika frågor.

Traditionellt sett har en företagsarena varit en fysisk plats dit näringslivet kommer för att möta varandra, representanter för kommunen, med flera. I Munkedals kommun har näringslivsutvecklarna valt att vända på situationen och infört en mobil företagsarena som kan skapa flexibla möten på fler platser i kommunen.

- Många företagare vill gärna diskutera näringslivsfrågor, men kan ha svårt att hitta tiden, berättar Ulrika Larsson turism- och näringslivsutvecklare i Munkedals kommun. Vår ambition är att förenkla mötet mellan företagare och kommun, genom att vi anordnar mobila företagsarenor runt om i kommunen.

En gång i månaden finns näringslivsutvecklarna på plats ute hos ett företag i kommunen. Där kan företagare i närheten titta in, ta en kopp kaffe och prata en stund. Man kan ta upp specifika frågor eller bara få aktuell information kring näringslivet i kommunen. Under de skärpta rekommendationerna har näringslivsutvecklarna även valt att hålla möten digitalt.

I samverkan med fem närliggande kommuner ingår Munkedals kommun även i nätverket Företagsarenor Väst, vilket erbjuder ytterligare stöd för näringslivet.

- Företagsarenor Väst är en samverkansplattform för företag, kommuner, forskare och offentlig sektor, säger Clas Hedlund näringslivsutvecklare i kommunen. Här finns möjligheter till affärscoachning, kompetensutveckling och vägledning i olika näringslivsfrågor. Nätverket anordnar även olika tematräffar dit alla är välkomna.

För mer information, se webbplatsen:
foretagsarenor.se

Du som vuxen har en viktig roll i att motverka ungas ANVÄNDNING AV NARKOTIKA

KRÖNIKA - Linn Karlsson, folkhälsostateg

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, följer årligen ungas erfarenheter av bland annat alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar.

Under den nationella undersökningen 2021 svarade 7 procent av pojkarna och 5 procent av flickorna i årskurs 9 att de någon gång använt narkotika.

Bland gymnasieeleverna var det, jämfört med niorna, mer än dubbelt så vanligt att någon gång ha använt narkotika. 17 procent av pojkarna och 13 procent av flickorna i gymnasiets år 2 uppgav detta.

I enkäten efterfrågas även användning av receptbelagda sömn- eller lugnande medel, narkotikaklassade smärtstillande läkemedel samt centralstimulerande medel utan läkares ordination. Om alla tre läkemedelstyperna slås samman uppgår den totala andelen som någon gång använt narkotikaklassade läkemedel utan läkarordination till 10 procent för båda årskurser.

Visste du att en av de största anledningarna till att ungdomar avstår från tobak, alkohol och narkotika är att de inte vill göra sina föräldrar besvikna? Om du är tydlig med din inställning är chansen större att ditt barn inte ens provar.

Forskning visar att ungdomar som lyckas och trivs i skolan, har strukturerade fritidsaktiviteter och umgås med familjen löper mindre risk att börja med alkohol och andra droger.

Det bästa du som förälder eller närstående kan göra är att aktivt arbeta för att ha en god kommunikation. Visa att du bryr dig om och vill barnets bästa, även om de inte alltid verkar lyssna.

En av de största anledningarna till att ungdomar avstår från tobak, alkohol och narkotika är att de inte vill göra sina föräldrar besvikna

Linn Karlsson
Folkhälsostateg

Det kan vara till hjälp att ge stöd i skolgången och uppmuntra till aktiviteter på fritiden.

Ibland kan det bli ensamt som förälder och kanske känns det svårt att ha koll på vad ditt barn gör på kvällarna. Då är det bra att ha kontakt med föräldrar till ditt barns kompisar, så att ni kan dela det ni ser och hör, och ge stöd till varandra.

Om det finns rädslor för olika konsekvenser som skulle kunna uppstå om ditt barn sa nej till alkohol/droger är det bra om ni pratar om hur ditt barn kan hantera det. Sätt också gränser och visa din ståndpunkt.

Kom ihåg att du som förälder eller närstående är en av de viktigaste personerna i barnets liv och att din inställning och åsikt påverkar barnets val - även när du inte är där.

SÖKER DU SOMMARJABB?

*Då kanske du är en av våra sommarvikarier!
Läs mer på kommunens webbplats: munkedal.se/ledigajobb*

Gör skillnad - varje dag!

Medarbetare i kommuner och landsting är mer engagerade och motiverade och anser att deras arbete är viktigt och meningsfullt, säger Sveriges Kommuner och Regioner. Munkedals kommun söker medarbetare med viljan att göra skillnad för viktiga arbeten inom bland annat vård, skola och utveckling.

munkedal.se/ledigajobb

Vill du bli en av oss?

Har du god fysik, gillar att hjälpa andra och har möjlighet att arbeta deltid hos oss? Då är vi mycket intresserade av din ansökan!

Kontakta räddningstjänsten via Fredrik Meurk för mer information: fredrik.meurk@mittbohuslan.se

mittbohuslan.se

Mitt Bohuslän

Vaccinera dig mot covid-19 för att minska smittspridningen

1. Vaccinet skyddar dig mot att bli svårt sjuk eller dö i covid-19.

5. Många miljoner människor över hela världen har vaccinerats mot covid-19.

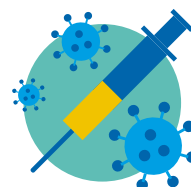
2. Alla vacciner mot covid-19 testas väldigt noga, så att de är säkra att använda.

6. Vaccinationen är gratis.

3. Efter vaccinationen bygger kroppen upp ett skydd mot sjukdomen covid-19.

7. Även du som söker asyl eller är i Sverige utan tillstånd kan få vaccin.

4. Risken att du smittar andra minskar om du är vaccinerad.

8. Du kan vaccinera dig även om du inte har id-handling, personnummer eller samordningsnummer.

Läs mer på [folkhalsomyndigheten.se](https://www.folkhalsomyndigheten.se) eller ring 08-123 680 00 för mer information på engelska, arabiska, somaliska, persiska, dari, tigrinja, amarinja, ryska och spanska. För information om när du kan vaccinera dig, gå in på [1177.se](https://www.folkhalsomyndigheten.se).

Tillsammans mot ljusare tider

Folkhälsomyndigheten

Krisberedskap och larmnummer

Din kommun ansvarar för att bland annat äldreomsorg, vattenförsörjning, räddningstjänst och skola fungerar även vid en samhällskris. Du som privatperson har också ett ansvar. Med rätt förberedelser kan du klara en besvärlig situation bättre, oavsett vad som orsakat den.

VIKTIGA TELEFONNUMMER OCH WEBBPLATSER

112

Vid nödsituation som kräver omedelbar hjälp av ambulans, brandkår eller polis.

113 13

För att lämna eller få information vid allvarliga olyckor eller krissituationer.

114 14

Alla polisärenden som inte handlar om pågående brott eller händelser.

1177

Sjukvårdsrådgivning.

Krisinformation.se

Samlad information från Sveriges myndigheter vid kriser.

SMHI.se

Väderprognoser och vädervarningar.

VIKTIGT MEDDELANDE TILL ALLMÄNHETEN

Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) används vid krissituationer - till exempel vid utsläpp av farliga ämnen, bränder med explosionsrisk, skogsbränder och andra naturkatastrofer.

Viktigt meddelande till allmänheten sänds framför allt i Sveriges Radios kanaler, Sveriges Televisions kanaler och på SVT Text. VMA kan också skickas som SMS till mobiltelefoner inom ett visst område.

Vid sällsynta tillfällen används utomhusvarning ("Hesa Fredrik"). Anläggningar för utomhusvarning finns på de flesta större orter samt runt Sveriges kärnkraftverk och testas klockan 15.00 den första helgfria måndagen i mars, juni, september och december.

Om du hör signalen: gå inomhus, stäng fönster, dörrar och ventilation och lyssna på Sveriges Radio P4 som har i uppdrag att ge samhällsinformation.

VAR FÖRBEREDD I HEMMET

Om det blir ett långvarigt strömavbrott eller någon annan störning eller kris i samhället så måste du själv ha en hemberedskap. Det betyder att du ska vara beredd på att ordna vatten, värme och något att äta. Du behöver också kunna kommunicera med andra och få information från media och myndigheter. **Läs mer på webbplatsen [msb.se](https://www.msb.se), under sektionen Råd till privatpersoner.**

MEDBORGARCENTRUM

Välkommen till Munkedals kommuns
Medborgarcentrum för service
och vägledning.

Telefon: 0524-180 00

E-post: mc@munkedal.se

Webbplats: munkedal.se

Medborgarcentrum
Centrumtorget 5, 455 30 Munkedal
Ordinarie öppettider:
Måndag–torsdag: 08.00–16.30
Fredag: 08.00–16.00

facebook.com/munkedalskommun

Fråga vår digitala chattrobot Kommun-Kim

Kommun-Kim hittar du på kommunens webbplats munkedal.se.
Kim kan svara på enklare frågor om kommunens verksamheter och
finns tillgänglig dygnet runt.

För information om sevärdheter och evenemang

www.vastsverige.com/munkedal

facebook.com/grejenmedmunkedal

Munkedals
Kommun